

Výzkumný ústav
lesního hospodářství
a myslivosti, v. v. i.

TISKOVÁ ZPRÁVA

Borovice lesní trpí suchem, trápí je vysoké teploty i škůdci

Strnady – 8. srpna 2018 – Nejen smrky trpí suchem a různými škůdci, kteří si libují ve vysokých teplotách. To samé trápí i naší druhou nejvýznamnější hospodářskou jehličnatou dřevinu – borovici lesní. Extrémně vysoké teploty a výrazný srážkový deficit spojený s poklesem hladiny spodní vody způsobují oslabení lesních dřevin, a tím usnadňují aktivitu řady houbových patogenů a podkorního hmyzu.

Průzkumu prosychajících porostů borovice lesní se dlouhodobě věnuje Lesní ochranná služba (LOS) Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i. Podle jejího šetření jsou hlavními příčinami odumírání borovic **sucho a podkorní hmyz, zejména lýkožrout vrcholkový a lýkohub sosnový**, houby pouze sekundárně (**hlavně kuželík borový, kornice borová**).

„V oblastech Českomoravské vrchoviny (Třebíčsko, Znojemsko) byl loni z podkorního hmyzu nejvýznamnější lýkožrout vrcholkový s kalamitním výskytem, z patogenních hub byla nejvíce zastoupena kornice borová a poté kuželík borový. V oblastech Polabí a Středočeské pahorkatiny byl výskyt podkorního hmyzu nižší, nejčastěji se vyskytoval lýkohub sosnový, z patogenních hub nejvíce kuželík borový,“ informuje vedoucí LOS Miloš Knížek.

Evidované kůrovcové těžby borového dříví se v roce 2017 zvýšily více než pětinasobně na **57 100 m³** (2016 – 10,6 tisíce m³, 2015 – 9,3 tisíce m³ a 2014 – 4,1 tisíce m³). Na napadení porostů se podle evidovaných množství kůrovcových borových těžeb jednoznačně největší měrou podíleli **lýkožrout vrcholkový** (přes 75 %), **lýkohubi rodu Tomicus** (do 20 %), **krasce borový** (2 %) a **lýkožrout borový** (2 %). „Nejvíce kůrovcových stromů bylo vytěženo na jižní Moravě a na Vysočině, zejména v souvislosti s obecným zhoršením zdravotního stavu borovice v posledních třech letech. Nejvýznamnějším druhem je zde lýkožrout vrcholkový, který se kalamitně

rozmnožil zejména v oblasti jižní Moravy, kde dochází k rozpadu borových porostů, stavu, který jsme pozorovali v polovině devadesátých let,“ uvádějí řešitelé z LOS.

Vzhledem k tomu, že ani loni nedošlo k doplnění zásob spodní vody, borové porosty nadále prosychaly, chřadly a odumíraly. Při terénních šetřeních pracovníci LOS pozorovali nezdravé šedo zelené zbarvení jehličí, proředění korun a lokální vysoký výskyt jmelí.

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.

Letošní výhled je obdobný. Odumírání borovic pokračuje nebývalou měrou, obranné zásahy, pokud vůbec, jsou uplatňovány v minimálním rozsahu. Nadále trvá přemnožení lýkožrouta vrcholkového, v současné době nikoliv již jen v oblasti Českomoravské vrchoviny a Znojemska, ale i na řadě míst v Čechách. Situace je tedy krajně nepříznivá. Na jihovýchodním okraji Českomoravské vrchoviny je v přítomné době doslova alarmující stav, borové porosty plošně odumírají, jednotlivá kůrovcová ohniska se spojují a dosahují rozloh i několika hektarů! Panující klimatické podmínky gradaci dále stimulují a účinná obrana se až na výjimky bohužel stále prakticky neprovádí. Na dalších místech lze pozorovat příznaky vznikající kalamity v podobě jednotlivých kůrovcových ohnisek, vyznačujících se „svítivě“ rezavou barvou korun, které rovněž nejsou účinně asanovány a riziko tak dále narůstá.

Pro lesníky, majitele lesů, odborné lesní hospodáře a další lesnickou veřejnost vydává Lesní ochranná služba ve spolupráci s nakladatelstvím Lesnická práce informační letáky o jednotlivých škůdcích lesa s návodem, jak jim předcházet nebo se proti nim bránit. Najdete je na stránkách http://www.vulhm.cz/seznam_letaku

Kontakt na řešitele: Ing. Miloš Knížek, Ph.D., Vedoucí Lesní ochranné služby, Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i., e-mail: knizek@vulhm.cz

Ilustrační foto: Usychající borovice, archiv VÚLHM

